

Høringssvar – forslag til ny forskrift om opptak til høyere utdanning

Jeg ønsker å uttrykke min bekymring for at de foreslåtte kvoteendringene i opptaksreglene til høyere utdanning skal tre i kraft allerede fra studieåret 2026/27. Endringene – som blant annet innebærer utvidelse av førstegangskvoten og innføring av nye kvoter – vil få store og uheldige konsekvenser for søkere til selektive og konkurranseutsatte studier, som profesjonsstudiet i psykologi.

Forslag: utsette endringene med ett år, fra 2026 til 2027.

Begrunnelse: Endringene kommer alt for brått på.

Vi unge (spesielt oss som akkurat faller utenfor den nye og utvidete førstegangskvoten) har ikke fått god nok tid på å forberede oss på og tilpasse oss endringene som er planlagt innført allerede fra 2026. Dette går også særlig hardt utover unge som har vært rammet av sykdom i tiden etter vgs, og som derfor har blitt forsinket i studieløpet.

Det handler ikke om at jeg er imot forandring. **Jeg forstår godt behovet for å forbedre dagens system.** Men måten dette innføres på – med så kort varsel – oppleves svært urimelig for søkere som allerede har brukt flere år på å tilpasse seg det nåværende regelverket, og som nå kun får ett forsøk med en reell sjanse for å komme inn på studiet.

Selv har jeg jobbet målrettet i lang tid for å kvalifisere meg til profesjonsstudiet i psykologi, aller helst ved UiT – universitetet i Tromsø. Dette året er det første hvor jeg endelig har mulighet til å konkurrere fullt ut, med alle tilleggspoeng. Jeg er nå svært nær poenggrensen (66.5), men dersom jeg akkurat ikke skulle komme inn i årets opptak, vil muligheten min i praksis forsvinne med de foreslåtte endringene fra og med neste år.

Disse dramatiske og brå endringene vil **ramme skjevt**, og gå spesielt hardt utover **unge som har vært preget av sykdom** i årene etter vgs. Dette fordi det ofte kreves opptil flere år med fagforbedringer og samling av tilleggspoeng for å oppnå konkurransedyktig poengsum.

Dette gjelder meg personlig: grunnet alvorlig sykdom i årene etter vgs, har jeg ikke hatt mulighet til å arbeide med skole og samle nødvendige poeng før dette siste året. Med de nye

endringene vil jeg i praksis kun ha én mulighet – ett opptak – til å søke meg inn på studiet, før de nye endingene vil ramme meg svært hardt og begrense mulighetene mine betraktelig.

Eventuelt kunne innføring av særordninger for unge rammet av sykdom etter vgs – og som dermed har vært forhindret fra en likestilt mulighet for poengsamling og fagforbedringer som jevnaldrende – sikre en mer skånsom overgang og et mer rettferdig system.

Ved UiT, hvor det bare er **58 plasser på profesjonsstudiet i psykologi**, vil en utvidelse av **førstegangskvoten til 70 %**, samtidig med en nyinnført **mannskvote på 30%** og en allerede etablert **nordnorsk kvote på 60%** – redusere antallet tilgjengelige plasser i ordinær kvote til et minimum. For mange av oss som faller utenfor disse kvotene, vil det **ikke lenger være en reell sjanse** igjen.

Det oppleves dypt frustrerende og demotiverende å ha **brukt år på å bygge poeng, forbedre karakterer og planlegge fremtiden** – bare for å se at spillereglene brått endres akkurat idet man er i ferd med å være kvalifisert. Dette treffer spesielt hardt for dem som av ulike grunner – som helse, økonomi eller livssituasjon – har hatt begrenset mulighet til å ta opp fag eller forbedre vitnemålet tidligere. Dette vet jeg godt da jeg har flere jevnaldrende venner og bekjente i samme situasjon – som har måttet ventet flere år på maksimalt med tilleggspoeng, men som nå kun får én reell mulighet til å konkurrere på like vilkår og komme inn på ønsket studie – før mulighetene brått blir sterkt begrenset.

En utsettelse av endringene til 2027 vil gi søkere som meg én siste avgjørende og nødvendig mulighet til å konkurrere på like og rettferdige vilkår, uten å plutselig bli utelukket av endringer som kommer altfor raskt. I tillegg vil dette gi en bedre, mer skånsom og mer forutsigbar overgang til et nytt system.

Jeg håper at dette høringssvaret kan bidra til forståelse for hvor inngripende og urettferdig en så rask innføring kan være for mange, og at Kunnskapsdepartementet vurderer en ettårig utsettelse for å sikre mer forutsigbarhet og like muligheter ved innføring av slike dramatiske endringer.

Med vennlig hilsen

Kvinne, 23 år, fra Østlandet – søker profesjonsstudiet i psykologi ved UiT

